

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'ריד

ערב שבת קודש
פרשת לך-לך
ז' במרחשוון התשע"ח



יוצא לאור על-ידי
צעירי אגודת חב"ד באה"ק

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ז' במרחשוון ה'תשע"ח - י"ד במרחשוון ה'תשע"ח

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ז' במרחשוון	ה' ברכות.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	ה' תלמוד תורה פרק ב.	מ"ע יט.
ש"ק	ח' במרחשוון	ה' ברכות. פרק ד-ו.	פרק ג.	מ"ע יט.
א'	ט' במרחשוון	פרק ז-ט.	פרק ד.	מ"ע יט.
ב'	י' במרחשוון	פרק י-יא. ה' מילה.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ה.	מ"ע יט. רטו.
ג'	י"א במרחשוון	פרק ב-ג. סדר תפלות כל השנה. נהגו העם.. ימלוך עלינו וכו'.	פרק ו.	מ"ע רטו. ספר משנה תורה סוף ספר אהבה: סדר תפלות כל השנה. נהגו העם.. ימלוך עלינו וכו'.
ד'	י"ב במרחשוון	נוסח ברכות התפלה וסידורן. (א) ברוך אתה.. נוסח הוידו.. עושה שלום וכו'.	פרק ז.	שם: נוסח ברכות התפלה וסידורן. (א) ברוך אתה.. נוסח הוידו.. עושה שלום וכו'.
ה'	י"ג במרחשוון	נוסח ברכת המזון. ברוך אתה.. אשוי ביני עדותיך וגוי. ספר זמנים הוא ספר שלישי.. ה' שבת.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	ה' עבודת כוכבים וחקותיהם.. בפרקים אלו. פרק א.	שם: נוסח ברכת המזון. ברוך אתה.. אשוי ביני מ"ע קנד.
ו'	י"ד במרחשוון	פרק ג-ה.	פרק ב.	מ"ע קנד.

זמני השבוע*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן זריחת חציית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
6.20	5.55.5	12.54	12.24	9.37	7.00	6.02	5.40	4.54	ו', ז' במרחשוון
6.19	5.54.6	12.54	12.24	9.37	7.01	6.03	5.41	4.54	ש"ק, ח' במרחשוון
5.18	4.53.6	11.54	11.24	8.38	6.02	5.03	4.42	3.55	א', ט' במרחשוון
5.18	4.52.7	11.54	11.24	8.38	6.03	5.04	4.43	3.56	ב', י' במרחשוון
5.17	4.51.8	11.54	11.24	8.38	6.04	5.05	4.43	3.57	ג', י"א במרחשוון
5.16	4.50.9	11.54	11.24	8.39	6.05	5.06	4.44	3.57	ד', י"ב במרחשוון
5.15	4.50.0	11.54	11.24	8.39	6.05	5.06	4.45	3.58	ה', י"ג במרחשוון
5.14	4.49.2	11.54	11.24	8.40	6.06	5.07	4.46	3.59	ו', י"ד במרחשוון

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ
לך לך	6:31	5:19	6:32	5:33	6:31	5:37	6:34	5:37
וירא	5:25	4:12	5:26	4:27	5:25	4:31	5:28	4:31

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

מערכת: לוי יצחק שייקביץ, יוסף יצחק אולידורט

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 03-3731777, פקס: 03-9606169, ISSN 0793-7474

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

עלייה והילוך שבאין- ערוך לגמרי!

פרשת בראשית עוסקת בבריאת העולם, "עולם על מילואו נברא" – עבודת הצדיקים • פרשת נח, העוסקת בטיהור העולם על-ידי מי המבול – עניינה עבודת בעלי-תשובה • בפרשת לך-לך נדרש היהודי להוסיף ולהתעלות באין-ערוך, למעלה ממדידה והגבלה • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

היתרה על הרגילות שהורגל מנעוריו, שקולה כנגד כולן... להיות נקרא עובד אלוקים". והנה, "בימיהם היה הרגילות לשנות כל פרק מאה פעמים", ולכן כאשר לומד מאה פעמים ואחד, נקרא "עובד אלוקים"; אבל כאשר מתרגל ללמוד מאה פעמים ואחד – הרי גם כאשר לומד מאה פעמים ואחד, שוב אינו נקרא "עובד אלוקים", ולא זו בלבד שאינו נקרא "עובד אלוקים", אלא יתירה מזו: "אשר לא עבדו!"

וכפי שידע איניש בנפשיה, שכאשר עושה דבר מסויים מצד הרגילות שלו – אינו זקוק ליגיעה ולהשתדלות בעניין זה, ולכן אינו נקרא "עובד אלוקים" מצד עבודה זו.

דוגמה פשוטה לדבר:

כאשר נולד ילד יהודי להורים שעבודתם היא באופן של "בכל מאודך" – הרי תיכף ומיד מרגע שיצא לאוויר העולם, "בטרם ידע הנער מאוס ברע ובחור בטוב", הרי הוא גדל באווירה של עבודת-ה' באופן של "בכל מאודך".

וכאשר שולחים אותו למוסד חינוך – הרי אופן החינוך הוא ברוח זו, כי אף-על-פי שהחינוך הוא אמנם "על פי דרכו", הרי זה באופן שהפנימיות שבוה חדורה בכללות עניין "בכל מאודך".

וגם אחרי-כך הרי הוא דר בסביבה החדורה בעבודת-ה' באופן של "בכל מאודך" – ולכן,

א. כאשר מעבירים את הסדרה, ונוזכרים ששם הסדרה הוא "לך-לך" [היינו, אף-על-פי שבסדרה זו ישנם ריבוי עניינים, ואילו ציווי הקב"ה לאברהם "לך לך מארצך וממולדתך גו'" מסופר רק בפסוקים הראשונים שבסדרה, אף-על-פי-כן, נקראת כל הפרשה כולה בשם "לך-לך"] – הרי זה מזכיר ומעורר שהעבודה צריכה להיות באופן ד"לך-לך", הליכה אמיתית, למעלה ממדידה והגבלה, באין-ערוך לגבי דרגתו הקודמת.

ולא רק כאשר מדובר אודות ענייני הרשות – דמאי קאי-משמע-לך, אלא גם כאשר מדובר אודות ענייני קדושה, נדרשת העבודה של "לך-לך", עלייה והילוך שבאין-ערוך.

זאת אומרת: גם כאשר עבודתו היא באופן של "בכל מאודך", הנה כאשר מתרגל בעבודה זו, הרי ההרגל נעשה טבע שני, או (כלשון המובא במקום אחר) טבע סתם, ומאחר שזה נעשה טבעו ורגילותו, שוב אינו נקרא "עובד אלוקים" על-ידי עבודה זו, אלא "אשר לא עבדו".

וכמבואר בתניא¹ "מה שכתוב בגמרא דעובד אלוקים היינו מי ששונה פרקו מאה פעמים ואחד, ולא עבדו היינו מי ששונה פרקו מאה פעמים לבד" – שזהו "משום שבימיהם היה הרגילות לשנות כל פרק מאה פעמים... ולכן זאת הפעם המאה ואחת

(1 פרק ט"ו.)



בריאת עולם התיקון הייתה לאחר שבירת הכלים שבועולם התהוו, ולכן הרי זה קשור עם כללות עניין עבודת התשובה - להשיב את הניצוצות שנפלו בשבירת הכלים. וזהו כללות העניין של סותר על מנת לבנות - בניין עולם התיקון, בדוגמת כללות עניין עבודת התשובה.

אבל אף־על־פי־כן, על־פי פשטות העניינים מובן שפרשת בראשית קשורה עם כללות עבודת הצדיקים, מאחר ש"עולם על מילואו נברא", באופן ש"האלוקים עשה את האדם ישר".

ולאחרי זה באה פרשת נח, שעניינה - "כי מי נח זאת לי" [וכמבואר בדרושי חסידות שזה קשור עם בחינת "כימי עולם וכשנים קדמוניות"], ניחא דרוחא, ניחא לעליונים וניחא לתחתונים - לאחר ש"העולם היה במעמד ומצב ש"תמלא הארץ גו" עניינים בלתי רצויים. זאת אומרת, שהנקודה הכללית בפרשת נח היא - עבודת התשובה.

וכמבואר בדרושי חסידות שהארבעים יום של ירידת גשמי המבול הם בדוגמת הארבעים סאה דמקווה - מאחר שכללות עניין המבול בא לטהר את הארץ, בדוגמת הנאמר "לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם", שזהו כללות עבודת התשובה.

ועבודת התשובה בפרשת נח היא באופן שנח הקריב קרבנות מן הבהמות שהיו בארץ קודם המבול, זאת אומרת, שלוקחים דבר שהיה בארץ שעליה נאמר "ותמלא הארץ גו", ומהפכים זאת להיות קורבן לה, ועד שעלידי זה נפעל ש"וירח ה' את ריח הניחוח".

ועלידי זה - "ויאמר ה' אל לבו לא אוסיף גו' ולא אוסיף", "כפל הדבר לשבועה", ובאופן ש"לא ישבותו" - עניין הנצחיות.

ג. והנה, כללות עניין הנצחיות קשור עם עבודת התשובה דווקא. והביאור בזה:

מבואר בשמונה פרקים להרמב"ם בהקדמה למסכת אבות ("מילי דחסידותא"), שישנו עליו בעבודת הבעל־תשובה שכבש את יצרו לגבי עבודת הצדיק שלא נתנסה בזה - כי אצל הצדיק אי אפשר לדעת בביורר שעבודתו תהיה כן בתמידות, מאחר שלא הגיע לידי ניסיון, אבל הבעל־תשובה, שבא לידי ניסיון וכבש את יצרו כו' - הרי בוודאי שימשיך בעבודתו בתמידות ובאופן נצחי.

העבודה של "בכל מאודך" נעשית טבעו ורגילותו, מאחר שאינו יודע אודות אפשרות אחרת - מעולם לא ראה מציאות אחרת!

ולכן, אין זה נחשב לעבודה ויגיעה שלו, ואין זה אפילו "קב שלו" ("קב" אחד בלבד שלו) - כי לא הייתה לו ברירה להיוולד אצל הורים אחרים, וכאשר הכניסוהו למוסד חינוך הנ"ל (בהיותו בן ג' או ה' שנים) לא שאלו אותו לאיזה מוסד חינוך ברצונו להיכנס (ועל־דרך זה בנוגע למוסדות חינוך לבנות), ובמילא נעשתה הנהגה זו לטבע ורגילות אצלו.

ועל זה באה ההוראה בפרשתנו - "לך־לך מארצך וממולדתך ומבית אביך": למרות שמדובר אודות "ארצך ומולדתך" של קדושה, אופן העבודה של "בכל מאודך", אף־על־פי־כן, מאחר שזהו "ארצך ומולדתך", טבעו ורגילותו כו', הרי הוא במעמד ומצב "אשר לא עבדו", ולכן נדרש ממנו עניין ה"לך־לך", עילוי והליכה שבאין־ערוך לגבי דרגתו הקודמת, למעלה ממדידה והגבלה לגמרי. זאת אומרת: נקודת ההוראה מפרשת "לך־לך" היא - שגם כאשר נמצאים במעמד ומצב נעלה ביותר, נדרשת עלייה והילוך באופן שבאין־ערוך כו'.

ב. וזהו גם סדר הפרשיות - בראשית, נח ולך־לך: בפרשת בראשית מדובר אודות כללות העבודה דבר־נש עסיק באורייתא ומקיים עלמא. וכפי שנתבאר² מה שכתוב בדרושי חסידות שחידוש התהוות העולם שעלידי עבודת בני־ישראל הוא בדוגמת חידוש התהוות יש מאין, היינו, שבני־ישראל פועלים בעבודתם "שמים חדשים וארץ חדשה".

ולאחרי פרשת בראשית באה פרשת נח - שההבדל ביניהם הוא בדוגמת כללות החילוק שבין עבודת הצדיקים ועבודת בעל־תשובה. והביאור בזה:

פרשת בראשית עניינה - בריאת העולם, "עולם על מילואו נברא", שזהו כללות עניין עבודת הצדיקים - "האלוקים עשה את האדם ישר".

דהנה, בקבלה וחסידות מבואר אמנם שכללות עניין בריאת העולם קשור עם עבודת התשובה, כי

(2) לעיל, שיחת שבת בראשית תשמ"ב ס"י.



דוגמה לדבר:

שטר שיצא עליו ערעור ונתקיים בבית־דין, לא שייך עוד עניין של ערעור על שטר זה. דהנה, גם קודם שנתקיים השטר בבית־דין, יש בו תוקף של שטר על־פי תורה, אלא שאין זה שולל את האפשרות שיבוא מישהו ויערער על השטר. אבל אחרי שיצא ערעור על השטר ונתקיים בבית־דין, נעשה תוקף השטר באופן ששוב לא יוכלו לערער עליו כלל. ועל־דרך זה מובן בנוגע לענייננו – שדווקא לאחר שעמד בניסיון וכבש את יצרו, נעשית עבודתו באופן נצחי, שלא שייך בה שינוי כו'. ועל־פי זה מובן שכללות עניין הנצחיות ("לא ישבותו") בעבודת האדם – שייך בעבודת התשובה דווקא. וזהו קשר "לא ישבותו" עם פרשת נח, שנקודתה – עבודת התשובה.

ד. על־פי האמור לעיל מובן שלאחר פרשת בראשית ופרשת נח נמצאים במעמד ומצב נעלה ביותר – כי ישנם כבר ב' אופני העבודה, הן עבודת הצדיקים (פרשת בראשית) והן עבודת התשובה (פרשת נח). ולא זו בלבד שישנם ב' אופני עבודה אלו בנוגע לעצמו, אלא עבודתו היא באופן שפועל ב' אופני עבודה הנ"ל בכללות העולם: פרשת בראשית – עבודת הצדיקים בנוגע לכללות העולם, ופרשת נח – עבודת התשובה בנוגע לכללות העולם.

והנה לאחר כל עילויים הנ"ל, מגיעים לשבת פרשת לך־לך, ואז אומרים לו ליהודי שצריך להיות "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך", היינו, שאחרי כל זה נדרשת ממנו עבודה באופן של עלייה והילוך שבאין־ערוך לגמרי!

זאת אומרת: אחרי כללות העבודה בחודש תשרי, אותיות "רשית", שאז נמשכים כל ענייני בני ישראל בגשמיות וברוחניות על כל השנה כולה, הנה כאשר מגיע חודש מרחשוון, שאז מפרקים את המטען הרוחני שרכשו במשך חודש תשרי ("מען פאקט פאנאנדער די 'סחורה' וואס מען האט איינגעהאנדעלט און איינגעקויפט במשך חודש תשרי") – כידוע פתגם רבותינו נשיאינו – הנה בבוא שבת פרשת לך־לך, וצריכים לחיות עם ההוראות של פרשה זו (כתורת אדמו"ר הזקן הידועה שצריכים לחיות עם הוראות פרשת השבוע) – לומדים הוראה

כללית על כל השנה כולה, שהעבודה בכל עניינים הנ"ל צריכה להיות באופן של עלייה והילוך שבאין־ערוך, למעלה ממדידה והגבלה לגמרי.

וכפי שמבאר אדמו"ר הזקן בתורה־אור (ריש פרשתנו) [שמאמרים אלו נלקטו ונסדרו על־ידי הצמח־צדק] שבכללות עניין "לך־לך" ועל־דרך זה "וילך למסעיו" – ישנם ב' אופני הליכה: מלמעלה למטה, ומלמטה למעלה.

וכמבואר שם ש"אברם הוא שכל הנעלם מכל רעיון", ומשם צריך להיות עניין ההילוך מלמעלה למטה, "מאב רם בחינת יסוד אבא עד אל הארץ בחינת מלכות", ועל־ידי זה נפעל "אשר אראך" – אראה ואגלה אותך בעצמך כו', היינו, שעל־ידי זה מגיע לדרגה נעלית יותר – באין־ערוך מבחינת "שכל הנעלם מכל רעיון". וזהו גם עניין ההילוך מלמטה למעלה, היינו, שעל־ידי הירידה למטה הרי הוא מגיע לדרגה נעלית יותר כו'.

וכמדובר כמה פעמים שכאשר ישנם ב' פירושים בעניין אחד (העניין של "לך־לך", הליכה מלמעלה למטה, והליכה מלמטה למעלה) – בהכרח לומר שאינם ב' פירושים נפרדים, אלא ישנו קשר ביניהם, ועד שהם עניין אחד, כמדובר כמה פעמים אודות הראייה לדבר מפירוש תיבת "שעטנז" – צירוף ג' העניינים של "שוע טווי ונוז".

ה. והנה, כללות עבודת האדם באופן של הליכה מלמעלה למטה – מודגשת בסדר העבודה מידי יום ביומו:

לכל לראש צריך להתפלל בבית־הכנסת, ואחר־כך צריך ללמוד תורה בבית־המדרש, ואחר־כך הולך הוא מלמעלה למטה – להתעסק בענייני העולם, "הנהג בהם מנהג דרך ארץ". ועל־ידי ירידה זו נפעל עילוי נעלה יותר וכו'.

ועל־דרך בנוגע לכללות חיי האדם: לכל לראש ישנם השנים שבהם עיקר עסקו בלימוד התורה – החל מ"בן חמש שנים למקרא, בן עשר שנים למשנה, בן חמש־עשרה לגמרא כו'", שאז עבודתו צריכה להיות באופן ש"תורתו אומנתו" (אפילו לשיטת ר' ישמעאל) – מאחר שאין לו דאגות הפרנסה וכו'.

אחר־כך באות השנים שבהן עבודתו היא באופן של הליכה מלמעלה למטה, היינו, שירוד



התורה – כי קיום המצוות שייך רק בעולם הזה ולא בגן־עדן, מה־שאי־יכול לימוד התורה שייך גם בגן־עדן, כפי שמצינו שיש מתיבתא דרקיעא, מתיבתא דשמיא, מתיבתא דקוב"ה וכו'.

ז. על־דרך זה צריך להיות ההילוך מלמעלה למטה: גם כאשר הוא תלמיד הראוי לשמו, היינו שכל חיותו בלימוד התורה – אינו יכול להסתפק בלימוד התורה בלבד, אלא נדרשת ממנו הליכה מלמעלה למטה, "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך", לצאת החוצה ולהשפיע על יהודי שנמצא בחוץ להניח תפילין, ולקנות אות בספר־תורה.

וכמבואר באגרת־הקודש³ שגם תלמידי־חכמים העוסקים בלימוד התורה, צריכים לעסוק בגמילות־חסדים, כמאמר רז"ל, כל האומר אין לי אלא תורה וכו'.

ומאחר שמדובר אודות תלמיד הראוי לשמו, היינו, שכל חיותו היא בלימוד התורה, בדוגמת "דגים שבים" [והרי משל זה נאמר בנוגע ללימוד התורה דווקא, ולא בנוגע לקיום המצוות] – מובן שההילוך מלמעלה למטה, לצאת החוצה ולהתעסק בהפצת המעיינות כו', הרי זה עניין הדורש תנועה של מסירת־נפש, ובסגנון אחר: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך", הליכה באופן שבאין־ערוך.

וזהו כללות עניין ההליכה מלמעלה למטה – היינו, שנוסף על עיקר עסקו בלימוד התורה, הרי הוא מנצל את הזמנים הפנויים (על־פי הוראת הנהלת הישיבה) לעסוק בהפצת המעיינות חוצה, ולאחרי זה – בכללות עניין המבצעים.

ח. והנה, כאשר התלמיד יוצא להתעסק בהפצת המעיינות חוצה, הרי אף־על־פי שפעולה זו באה אצלו על־ידי עניין של מסירות־נפש, אף־על־פי־כן, בנוגע לפעולה עם הזולת אין ניכר אצלו כלל שזהו עניין הכרוך עם מסירות־נפש, היינו, שעושה זאת מתוך הכרח כו', אלא הוא מתעסק בזה מתוך חיות כו'.

ואף־על־פי שהוא תלמיד ישיבה, ועניינו רק לקבל ולציית להוראות הראשי־ישיבה, המשפיע

למטה להתעסק בענייני העולם, מאחר ש"ריחיים בצווארו", כי חייב הוא לפרנס את בני ביתו.

והנה, גם באותן השנים שבהן עבודתו היא באופן ש"תורתו אומנתו" – צריכה להיות עבודתו באופן של "לך־לך", ובב' אופני ההליכה, הן ההליכה מלמעלה למטה, והן ההליכה מלמעלה למטה, כדלקמן.

י. והביאור בזה:

עבודת ההליכה מלמעלה למטה, עניינה – שצריך להוסיף עוד יותר ולהגיע לדרגה נעלית יותר בלימוד התורה.

דהנה, כאשר מדובר אודות תלמיד הראוי לשמו, היינו, תלמיד שמנצל את הזמן באופן המתאים ולומד כדבעי כו' – נשאלת השאלה: כיצד יכול להוסיף עוד יותר בלימוד התורה, הרי במשך המעט־לעת ישנם כ"ד שעות בלבד, ומאחר שמנצל את כל זמנו באופן המתאים, מהיכן ייקח זמן נוסף כדי להוסיף בלימוד התורה!?

הנה על כך אומרים לו שבלימוד התורה ישנם ב' עניינים: כמות ואיכות. ולכן, גם כאשר נראה לו שאינו יכול להוסיף בכמות לימוד התורה, הרי בוודאי יכול להוסיף באיכות לימוד התורה.

ובאמת אפשר להוסיף גם בכמות הלימוד – שהרי רואים בפועל שכאשר הלימוד הוא בעצלתיים, הרי הכמות שמספיק ללמוד היא פחותה מאשר הכמות שהיה יכול להספיק אם היה לומד מתוך חיות כו'. ועל־פי זה מובן שאפשר להוסיף גם בכמות הלימוד – כי כאשר לומד בחיות יותר, מספיק הוא ללמוד כמות גדולה יותר.

והנה, ב' העניינים של כמות ואיכות, אינם ב' דרגות בלבד, אלא הם ב' סוגים כלליים, שבכל אחד מהם ישנם ריבוי דרגות.

ועל־דרך המבואר באגרת־הקודש (סימן י"ז) בנוגע לגן־עדן – "שיש כמה וכמה מעלות ומדרגות גן־עדן זה למעלה מזה עד רום המעלות", אף־על־פי שבכללות ישנם בגן־עדן ב' בחינות בלבד – גן־עדן התחתון וגן־עדן העליון.

על־דרך זה מובן בנוגע לב' העניינים כמות ואיכות שבלימוד התורה – שהם ב' סוגים כלליים, ובהם ישנם ריבוי דרגות.

ובפרט שכללות עניין גן־עדן קשור עם לימוד

(3) סימן ה'.



וכפי שמצינו בנוגע לאופן עבודת משה רבינו: עבודתו של משה רבינו הייתה בתכלית העילוי, שהרי משה רבינו היה מבחר מין האנושי. ובמיוחד לאחר גודל העילוי ש"משה קבל תורה מסיני". והנה, מבלי הבט על גודל המעלה שבעבודת משה רבינו תיכף לאחר מתן תורה – לא הסתפק בזה, אלא המשיך גם אחר־כך בלימוד התורה, בעילוי אחר עילוי.

ועל־דרך זה בנוגע להילוך שמלמעלה למטה: למרות שעבודת משה רבינו הייתה בתכלית העילוי, אף־על־פי־כן ירד ממדרגתו כדי ללמוד תורה עם כל בני־ישראל, כמבואר במדרשי רז"ל כיצד היה סדר המשנה שהיה משה רבינו לומד עם בני־ישראל.

ויתירה מזו: לא רק שלמד תורה עם "דור דעה" שלו, אלא גם לאחר ש"כלו מתי מדבר", ונשאר "אותן שכתוב בהן (בפרשת ואתחנן) חיים כולכם היום", היינו, דורו של יהושע (שהיו בדרגה פחותה יותר מ"דור דעה" של משה רבינו) – למד משה רבינו את כל העניינים שאחרי פרשת ואתחנן עם דורו של יהושע.

ועל־פי זה מובן כיצד צריכה להיות הנהגת כל אחד ואחד מישראל – שלומד תורתו של משה רבינו – על־פי אופן הנהגתו של משה רבינו.

והנה, על־ידי העבודה באופן של "לך־לך", מגיעים לסיום הפרשה – "בעצם היום הזה נימול אברהם גו", שקשור עם מה שכתוב ביציאת מצרים "בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים", ועד שזוכים לגאולה האמיתית והשלימה – "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". והיציאה מהגלות אל הגאולה האמיתית והשלימה היא "ביד רמה", ובאופן ש"כספם וזהבם אתם", היינו, שלוקחים את כל ענייני התורה ומצוותיה שקיימו במשך זמן הגלות, ביחד עם ניצוצות הקדושה שבדברי הרשות וכו'.

והולכים ביחד עם משיח צדקנו לארץ־הקודש – במהרה בימינו ממש, בגאולה האמיתית והשלימה.

(קטעים מהתנועות שבת־קודש פרשת לך־לך, ' במרחשוון ה'תשמ"ב. 'תורת־מנחם – התנועותיות תשמ"ב, כרך א, עמ' 378-392 – בלתי מוגה)

והמשגיח, ובפרט על־פי המבואר בשיחה הידועה⁴ אודות אור המשפיע ואור המקבל, ואם־כן, למאי נפקא מינה (לכאורה) אם פעולתו בהפצת המעיינות חוצה היא מתוך הרגש וחיות כו', העיקר שמציית ומתנהג בפועל על־פי ההוראות שמקבל מהנהלת הישיבה!?

הנה הביאור בזה – כאשר מתעסק בהפצת המעיינות חוצה ללא כל חיות כו', ואותו יהודי שמנסה להשפיע עליו רואה שהוא מדבר עמו מתוך כפייה והכרח, או שעושה זאת בקרירות ("קאלט בלוטיק") על־כל־פנים, או באופן של "מים פושרים", ללא הרגש וחיות כו' – הרי בוודאי שלא יצליח לפעול מאומה על הזולת.

ולכן, למרות שראשית העבודה ועיקרה ושורשה היא באופן של קבלת־עול, הנה יחד עם זה עליו להתעסק בהפצת המעיינות חוצה מתוך הרגש וחיות דווקא.

ואינו יכול לטעון שעבודתו תהיה באופן של "עבד נאמן", כמבואר בהמשך תרס"ו שעבודתו היא באופן של קבלת־עול בתכלית השלימות, שכל מציאותו היא מציאות האדון, עד שהתענוג שלו הוא תענוג האדון וכו' – כי עד שיגיע לדרגת עבודת "עבד נאמן" יעברו מספר ימים, ואילו הפעולה עם הזולת (להצילו מיד ה"קלוגניקער") צריכה להיות תיכף ומיד, ואי־אפשר להמתין עד שיגיע לדרגת העבודה של "עבד נאמן", ולכן צריכה להיות הפעולה וההתעסקות עם הזולת, מתוך חיות כו'. זאת אומרת: כאשר מדבר ומשפיע על הזולת, צריך לדבר עמו בדברים היוצאים מן הלב, וכדיוק "מן הלב", היינו, פנימיות הלב, ולא רק מן השפה ולחוץ, אפילו שפת הלב, אלא מתוך פנימיות הלב דווקא.

והנה, כללות עבודת "לך־לך", עניין ההילוך, צריך להיות בתמידות, במשך כל זמן עבודתו בהיות נשמתו מלוכשת בגופו, שהרי הנשמות המלוכשות בגוף הן בבחינת "מהלכים", כמו שכתוב "ונתתי לך מהלכים" גו'. זאת אומרת: גם כאשר עבודתו היא בתכלית העילוי, נדרשת ממנו תנועת ההליכה לדרגה נעלית יותר.

(4) ספר־השיחות תורת־שלום, עמ' 75 ואילך.

מתכוננים לקניין הארץ בשלימות

ההוראה כיום מהציווי "לך-לך"

כיוון שהעניין המוזכר בפרשתנו בדבר הליכת וכניסת אברהם לארץ־ישראל, ונתינתה לו ולזרעו, שב וחזור ובהוספה מדי שנה כאשר קוראים את הפרשה – נשאלת השאלה: לאחר שהקב"ה (בפרשתנו) מסר כבר בפועל את ארץ־ישראל לידי בני־ישראל – "לזרעך נתתי את הארץ הזאת וגו'", "נתתי" לשון עבר, "כבר נתתי" [...] ועל־אחת־כמה־זכמה לאחר שעם־ישראל אכן כבש כבר בפועל את ארץ־ישראל בכיבוש הראשון (כיבוש יהושע) ואחרי כן בכיבוש שני (כיבוש עזרא) – מהי משמעותו העכשווית לפועל של הסיפור בפרשה על יציאתו של אברהם "מארצך" והליכתו "אל הארץ אשר אראך", ושהקב"ה העניק לו את ארץ־ישראל – אלה הם לכאורה מאורעות העבר שאינם שבים יותר עוד על עצמם? ויש לומר הביאור בזה:

כאשר נתן הקב"ה את ארץ־ישראל לאברהם בברית בין הבתרים ("לזרעך נתתי את הארץ הזאת" כבר נתתי" בפועל), הוא כבר נתן לו בפועל (באותה ברית) את כל עשר הארצות. לא רק את שבע הארצות – "את החיתי וגו'", אלא גם את כל ג' הארצות – "את הקיני ואת הקניזי ואת הקדמוני". רק שבגלוי ובפועל "לא נתן להם אלא שבעה גויים והשלושה כו' עתידים להיות ירושה לעתיד" – "בימי המלך המשיח", אבל הקב"ה נתן הכל מיד בבת אחת [...].

מכל זה מובן, שמכיוון שבזמן הזה – ואפילו בזמן יהושע ובזמן בית ראשון או בזמן עזרא – החזיקו (לכל היותר) רק בשבעה ארצות ולא בג' הארצות (קיני, קניזי וקדמוני) [...] ממילא חסר בשלימות הקניין של ארץ־ישראל (גם של ז' הארצות).

כשם שהדבר נוגע לארץ־ישראל עצמה, כן הוא בנוגע ליהודים שבארץ־ישראל. אפילו לאחר כיבוש הארץ, עדיין לא היה בכל הזמנים מצב של "כל יושביה עליה" (מציאות אשר בה תלוי קיום דיני היובל) [...].

לפי זה מובן כיצד העניין שבפרשתנו – "לך לך מארצך וגו' אל הארץ אשר אראך", וכן עניין קניין הארץ (על־ידי הליכה "לאורכה ולרוחבה") – נוגע לפועל גם בזמן הזה. מכיוון שכל זמן שאין עדיין בפועל את ג' הארצות – קיני, קניזי וקדמוני (ובכלל זה תכלית השלימות של "כל יושביה עליה" – כל בני־ישראל מכל הדורות), בגאולה האמיתית והשלימה – עדיין אוחזים בעיצומו של קניין הארץ (כיוון שאז גם קניין ז' הארצות עדיין אינו בתכלית השלימות), ועדיין נדרש שיהיה "לך לך מארצך וגו'", שבני־ישראל מכל המקומות (ושל כל הדורות) יילכו מחוץ־לארץ "אל הארץ אשר אראך" ויקנו את ארץ־ישראל בשלימותה – כל עשר הארצות.

(מהתוועדות שבת פרשת לך־לך ה'תשנ"ב, התוועדות ה'תשנ"ב כרך א עמ' 258'256 – תרגום מאידיש)

תיקון 'מיהו יהודי'

דיווחים טלפוניים רצופים העבירו עדכונים מהכנס הגדול שהתקיים בירושלים למען תיקון חוק מיהודי הישר למזכירות הרבי, ובו נכח האדמו"ר ה'לב שמחה' מגו"ר • ודו"ח מפורט מפגישה מיוחדת שהתקיימה בין עסקנים ורבנים לבין האדמו"ר לקראת בחירות תשד"מ

העסקנים לאדמו"ר ה'לב שמחה' מגור, מנהיג מפלגת 'אגודת ישראל'.

דו"ח מן הפגישה הועבר לרבי:
"כ"ק אדמו"ר שליט"א

"דו"ח מביקור אצל כ"ק האדמו"ר מגור שליט"א: (ביקרו: הרב א"צ [אברהם צבי] הכהן [ז"ל], הרב ב"צ ליפסקר [ז"ל], הר"ש חפר [שיחי], הר"ט בלוי [שיחי], הר"ח גליצנשטיין [ז"ל] ור"י הולצמן [שיחי]).

"הרב ליפסקר פתח ומסר פ"ש מכ"ק אדמו"ר שליט"א וברכת יישר כח בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א על המשקה, [ראה יומן רישומה של שנה תשד"מ עמ' 240: "כשניגש הרב ב"צ שי' ליפסקר (רב העיר ערד באה"ק) מסר לרבי בקבוק יין ששלח על ידו האדמו"ר מגור שליט"א הרבי הודה לו באמרו: "א יישר כח".."] והציג את הר"ש חפר כיו"ר "הועד למען שלמות העם". האדמו"ר מגור חזר ואמר: "יושב ראש הועד, הוא היושב ראש".

"הר"ש חפר אמר, שלמותר לספר על ענין "מיהו יהודי" והחומרה שבדבר וסיפר, כי בגין הבטיח לכ"ק אדמו"ר שליט"א עוד לפני, שנבחר לראש ממשלה, כי יתקן את חוק "מיהו יהודי", ובסוף יצא מזה, שהבטיח להשתדל ומחוסר לחץ מצד החרדים, הפסיק לגמרי וממילא לא יצא מזה כלום. עתה לפני הבחירות, כיון שברור ששום קואליציה לא תקום בלי המפלגות הדתיות, עתה הגיע הזמן שאגוי" תכריז בבירור, כי לא תצטרף לשום קואליציה, בלי שיתוקן חוק "מיהו יהודי". ביקרנו אצל ח"כ [הרב אברהם] שפירא וביקשנו ממנו התחייבות כזאת, והשיב, כי הוא תלוי

כהקדמה: כ"ק האדמו"ר בעל ה'לב שמחה' מגור זצ"ל היה ידיד גדול לבית ליובאוויטש. פעמיים הגיע לבקר אצל הרבי. ביקור אחד התקיים בשנת תשל"א בחיי אחיו ה'בית ישראל' (פורסם ב'התקשרות' גליון תקמו עמודים 9-12) והשני בט' אלול תשל"ח ('בצל החכמה' עמ' 60-64).

ביוזמתו ובעידודו התקיים בכ"ד טבת תשמ"ג כנס גדול בבניי האומה למען תיקון חוק השבות "מיהו יהודי", שייאר בו במפורש שיהודי הוא רק מי שנתגייר כהלכה.

במהלך הכינוס בו השתתף ה'לב שמחה' בעצמו, ובו נטלו חלק גדולי האדמו"רים וראשי הישיבות, הודיעו טלפונית למזכירות' על כל אישיות תורנית שנכנסה לאולם והדברים הועברו לרבי שמבט של שביעות רצון ניכר היה על פני קדשו. ובכלל, הרבי היה מאוד שבע רצון מן הכינוס.

החידוש בכינוס היה שבו הוצגה לראשונה, בפני הציבור החרדי, בעיית החוק והשלכותיו החמורות על עם ישראל - דבר שלא היה מודע לו עד כה מסיבות שונות. יצוין עוד פרט מאלף: עלויות הכנס חולקו שווה בשווה בין קופת כ"ק האדמו"ר מגור וקופת מזכירות רבינו.

תמימות דעים

לקראת הבחירות לכנסת ה'11, שהתקיימו בחודש תמוז תשד"מ, התקיימה פעילות שתדלנית בניסיון להשפיע על כמה שיותר גורמים במערכת הפוליטית, באמצעות הצפת סדר היום שלהם, בנושא תיקון חוק מיהו יהודי. בין היתר פנו



לשמוח שאינני במועגה"ת, האם הייתי נותן למצב כזה להימשך?". כאן העיר האדמו"ר מגור בחיך כמה הערות: "הוא קיבל את הפסק שלו..." (הכוונה אולי ל...). "הרבי הועיל - האט אויפגיטאהן - גם מבחוץ", "הוא מנע שיבזו אותו..." "הרא"צ הכהן אמר שב"ה שהאדמו"ר מגור הביא עתה, שיד החסידים תהיה על העליונה, והביא כבוד לחסידות במה שהוציא משם המתנגדים, סוף סוף, את אגו"י יסד האדמו"ר מגור. כן אמר הרא"צ הכהן, שכל ההתנגדות שישנה היא בגלל שנאה לליובאוויטש והאדמו"ר מגור הנהן בראשו להסכמה.

"הר"ט בלוי אמר, שמכאיב, שבפרסומים שונים של אגו"י, כגון מה שפורסם ב"המודיע" מאמרים לאחרונה, וכן מודעה של אגו"י ב"ערב שבת" ומוזכרים כל ההישגים וכל הדרישות שלהם בעתיד ולא מוזכר "מיהו יהודי". אם תהיה הכרזה ברורה זה יביא לקירוב לבבות עם אנשי חב"ד. בהקשר זה הראה הר"ש חפר את המכתב של "מורשה".

"הרב"צ ליפסקר סיכם ואמר, כי מה שדרוש זה הכרזה ברורה מצד אגו"י, שבראש מעייניהם יהיה הענין של "מיהו יהודי". מיותר להסביר הצורך בתיקון החוק וכי גיור צריך להיות כהלכה.

"התשובות של האדמו"ר מגור לכל הדברים דלעיל, כבר סוכמו לעיל.

"יש לציין, כי האדמו"ר מגור נראה ב"ה טוב מבחינת הבריאות ורענן".

בהאדמו"ר מגור, וכי התחייבות כזאת תלויה בו, על כך ענינו לו, כי באנו אליו כראש רשימת אגו"י, ובאשר להאדמו"ר מגור, אנו נפנה אליו במיוחד, האם בכל דבר שאל את האדמו"ר מגור? האם בענין שרה דורון שאל את האדמו"ר מגור? (כאן חייך האדמו"ר מגור). ובכן באנו עתה בבקשה, שהאדמו"ר מגור יורה, שתצא הכרזה ברורה, כי ענין "מיהו יהודי" בראש מעייני אגו"י וכי לא תצטרף לקואליציה בלי זה.

"האדמו"ר מגור השיב, כי ודאי שצריך לפעול וכו' אין התנגדות ואין סיבה לכך שזה לא יהיה כך, חל שינוי גדול לטובה ואין הפרעות, ע"כ אין האדמו"ר מגור רואה שום התנגדות ולכן יש לקוות שהכל יהיה בסדר. ההתחייבות צריכה להיות לא מצד שפירא, באופן אישי, כי אם מצד אגו"י כולה, אך אולי לא כדאי להעמיד את זה בפרסום בראש הדברים כיון שזה יעורר התנגדות, אבל ודאי שצריך להזכיר וכו'.

"דבריו אלו, לא נאמרו בבת אחת כי אם קטעים, כולל תשובות לדברים, שנאמרו בהמשך מצד חברי המשלחת וכדלהלן.

"הרא"צ הכהן, סיפר, כי בשעתו סיפר לו [הרב] מנחם פרוש ששאל פעם אחת את כ"ק אדמו"ר שליט"א מדוע אינו מצטרף למועצת גדולי התורה? ונענה כי תורת הבעש"ט לא התגלתה רק עתה כי אם קיימת כבר 200 שנה, ואי אפשר שראשי הישיבות ינהיגו את האדמו"רים. "אתם צריכים

'הפצת היהדות': ספר חובה לשליח ולכל יהודי



החובה לקרב יהודים לתורה ואיך לעשות זאת - לאור תורתו והזרכותיו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

הספר מציג את גישתו הייחודית של הרבי לנושא זה, מפרט את שפע הברכות המובטחות לעוסקים בכך, ומביא שלל הוראות באשר לכל ההיבטים בפעולת קירוב הלבבות

ליקוט: הרב אברהם שמואל בוקיעט • עריכה: מנחם ברוד • הוצאת צאגו"ח • 368 עמודים

פרשת לך-לך

מארצך וממולדתך ומבית אביך (יב,א)

"מארצך" – מרצונותיך; "ממולדתך" – ממידותיך; "מבית אביך" – משכלך. אף שרצונותיו של אברהם, וכן שכלו ומידותיו, היו חדורים קדושה, מכל מקום, הם כוחות שלו (אמנם של קדושה, אבל מציאות דקדושה); ועליו ללכת "אל הארץ אשר אראך" – העבודה שהקב"ה מראה לו. אמנם, גם לפני ציווי זה פרסם אברהם אלוקות בעולם והכניס רבים תחת כנפי השכינה, אבל הוא עשה זאת מצד הכרתו והבנתו באלוקות; ואילו לאחר הציווי נכנס לסדר חדש – פרסום אלוקות מצד ציווי ה', בתור שליח ה'.

(לקוטי שיחות כרך כ, עמ' 58)

מארצך וממולדתך ומבית אביך (יב,א)

התורה אינה מזכירה את גדולתו של אברהם (שהכיר את בוראו, שמסר נפשו על קידוש ה' באור-כשדים, ועוד), כפי שאנו מוצאים אצל נח (שקודם שהקב"ה דיבר אליו מקדימה התורה ומספרת שהיה צדיק ותמים). מדוע?

יש לומר, שאצל כל העמים, ההתקרבות לאלוקות תלויה בכך שהם מכירים בקב"ה ומתקשרים אליו. אך אצל עם-ישראל מתבסס עיקר קירובם לאלוקות ומציאותם כיהודים על כך שהקב"ה בחר בהם. וכאן יש רמז לעניין זה – שייחודו של אברהם אבינו כיהודי ומעלתו הגדולה אינם מתחילים בכך שהוא התקרב לבורא, אלא שהקב"ה הבדילו וייחדו; הקב"ה ציווה והוא קיים.

(לקוטי שיחות כרך כ, עמ' 305)

ויוצא אותנו החוצה (טו,ה)

אמר לפניו – ריבונו-שלי-עולם, נסתכלתי באצטגנינות שלי, ואיני ראוי להוליד בן. אמר ליה: צא מאצטגנינות שלך, שאין מזל לישראל (שבת קנו)

התוספות הקשו על זה: איך אפשר לומר שאין מזל לישראל, והרי אמרו רז"ל (מו"ק כח) "בני, חיי ומזוני – לאו בזכותא תליא אלא במזל תליא"? מתרץ אדמו"ר הזקן:

ודאי שיש מזל לישראל, כדמוכח גם ממה שאמרו רז"ל (שבת נג) "אדם אית ליה מזלא", וכן – "הכול תלוי במזלא" (זוהר ח"ג רפט). אלא שאינה דומה בחינת המזל של ישראל לבחינת המזל של אומות העולם. המזל של אומות העולם הוא – המזלות, שבעים השרים והכוכבים, שחלק ה' להם; ואילו ישראל אינם נתונים לשליטת המזלות, ומזלם הוא בחינת "אין", שלמעלה מהשתלשלות. וכך יש לפרש את מאמר חז"ל: "אין – מזל לישראל", המזל של ישראל הוא בחינת ה'אין'.

(ליקוטי תורה דברים עא,ד)

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה (טו,ו)

כלום יש פלא וחידוש בזה שאברהם אבינו ע"ה, שמסר את עצמו למיתה על קידוש ה' בכבשן האש,

האמין בהבטחת ה' שיהיה לו בן?

אמר אדמו"ר הזקן:

תשוקתו של אברהם היתה שיהיה לו בן שיירש את דרך עבודתו בעבודת ה'. ועל זה הובטח "אשר יצא ממעיך הוא יירשך". אבל הוקשה לאברהם: הלא יצחק הוא בעל בחירה, וכיצד אברהם יכול להיות בטוח שילך בעקבותיו? לכן נחשבה לו לזכות העובדה שהאמין בהבטחה זו. כיצד, באמת, היה יכול הקב"ה להבטיח הבטחה כזו, והרי עלידי כך שוללים מיצחק את הבחירה החפשית? אלא הידיעה שלמעלה אינה מכריחה את הבחירה, כידוע.

(שמועות וסיפורים חלק ג, עמ' 203)

במה אדע כי אירשנה (טו,ה)

כיצד אפשר להבין את העובדה שאברהם ביקש אות וסימן להבטחת הקב"ה, וכי הבטחתו של הקב"ה עצמה אינה מספקת?

הביאור בזה: רז"ל אמרו (בבא־בטרא קל) "אין למדין הלכה לא מפי לימוד כו' (שאם לומד הרב דרך לימודו ואמר 'מסתבר טעמא דפלוני חכם' אין תלמידו למדין משם הלכה, דשמא אם יבא לידי מעשה ידקדק יותר ויראה טעם אחר בדבר, רשב"ם), עד שיאמרו לו הלכה למעשה". הווי אומר: הדיבור אינו מכריח שהדבר יבוא לידי מעשה בפועל, ובהחלט ייתכן הפסק בין הדיבור למעשה. לכן צריכה להיות פעולה מיוחדת שתוריד מדיבור למעשה.

ולכן, אף שהקב"ה הבטיח לאברהם בדיבור לתת את הארץ לישראל, מכל־מקום אברהם חשש שמא לא 'יומשך' הדבר מדיבור למעשה, כי מחמת חטאיהם לא יהיו ישראל ראויים לקבל את הארץ. ואף שההבטחה מוכרחה להתקיים (שהרי הקב"ה הוא המבטיח) – עדיין קיים החשש שמא יהיה זה רק ברוחניות, ולא 'ומושך' כלל למטה בגשמיות. וברור שאם ה'המשכה' תהיה ברוחניות בלבד, רק יחידי־סגולה יוכלו לזכות בכך, כי לא כולם יהיו 'כלים' להשפעה. מה־שאי־כן כשה'המשכה' היא בגשמיות – הרי היא לכל בני־ישראל בשווה.

לכן ביקש אברהם כרית־ברית בעניין של מעשה־בפועל. ואז כשההבטחה מלווה במעשה־בפועל בהכרח הוא שתינתן הארץ בפועל (בגשמיות) לישראל.

(אור התורה כרך א, דף פב)

וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכש גדול (טו,יד)

לפעמים יש יהודים שעובדים את הגוי ובוטחים בו, כדרך ישראל בהיותם באשור ומצרים, שהיו עובדים אותם ובוטחים בהם. אבל כשהקב"ה דן את הגוי הזה, רואים ישראל שרק לה' הישועה, ויעשו תשובה ויצאו ברכוש גדול.

גם בגלותנו המרה יש הבוטחים ב'אשור' וב'מצרים', וחושבים שישועת ישראל תבוא מהם. הקב"ה דן את 'אשור' ו'מצרים' בדין גדול (נוסף על העונש המגיע להם על חטאיהם ופשעיהם), כדי שבני־ישראל יראו וילמדו שלא לשים את ביטחונם בהם, שכן הם משענת קנה רצוצץ. אִרְאֵזוּ יַעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה וַיִּגְאֻלוּ.

(ספר השיחות תש"ג עמ' 55)

לא לתור אחרי גדולות ונפלאות

התחלה לנסיעות – לפני בין המצרים •
עשייה, ולא התעסקות בגדולות ונפלאות

התחלה לנסיעות לפני בין המצרים

במשך השנים הורה הרבי יותר מפעם אחת שאנשים הזקוקים לנסוע במהלך שלושת השבועות יעשו לפחות הכנה מסויימת – סמלית – לפני התקופה הזו, כדי שייחשב שנסיעה החלה עוד טרם י"ז בתמוז.

בשנת תשט"ז שיגר הרבי קבוצת תלמידים שלוחים לארצנו הקדושה (המסע החל עם צאתם את נ"י. בח"י תמוז – והסתיים ביום ד' א' אלול) בליל ג' תמוז הם נקראו לחדרו של הרבי ושמעו שיחה מיוחדת אודות נסיעתם (תורת מנחם כרך טו"ב עמודים 26-28) וקרוב לסיומה אמר להם הרבי: "ביום זה – ג' תמוז – שבו מתחילה נסיעתכם בדרך הכנה.. עיקר ההכנה להנסיעה תהי' בי"ב תמוז בשעת ההתוועדות.. אבל התחלת ההכנה לנסיעה היא ביום זה ג' תמוז".

אמנם כאן לא נזכר כאן בצורה מפורשת שהסיבה היא להתחיל לפני ג' השבועות, ולכאורה כמו שהתבטא הרבי במספר הזדמנויות בהתוועדות י"ב תמוז כלפי הבחורים הנוסעים בשליחות ה"מרכז לעניני חינוך" בזמן הקיץ, דמכיון שי"ב תמוז הינו יום סגולה על כן הנוסעים "ישאבו" כוחות לכך מי"ב תמוז (ראה לדוגמא שיחת י"ג תמוז תשט"ו – 'ספר השליחות' קה"ת תשמ"ז, עמ' 442; י"ג תמוז תשי"ט – שם עמ' 463; י"ב תמוז תשכ"ב – שם עמ' 460; ועוד)

– אבל כפי שניזכר לקמן, הדבר נעוץ גם

בעובדה זו.

בימים הסמוכים לי"ז תמוז תשכ"א כתב הרבי לאחד הבחורים שי': "בטח יתחיל אריות חפציו לפני יום ג'".

ומעשה שהיה כך היה: ב'יחידות' של הת' אביגדור אהרן קאזין ביום כ"ח ניסן תשכ"ח הגיש לרבי פתק ובו ציין שהוא מתעתד לשוב לאנגלי' (מקום מגוריו) ביום ג' י"ז תמוז הבעל"ט.

והרבי הגיב עליך: "מכיון שהנך נוסע בשבעה עשר בתמוז יום תענית, תתחיל באריות החבילות לפני התענית".

– ימים אחדים לפני י"ז בתמוז מסר לו הרב חזקוני שהרבי כתב לו פתק בנידון, כנ"ל.

מספר שנים לפני כן, במהלך התוועדות י"ב תמוז תשכ"ה ניגש מישהו לרבי שאמור הי' לנסוע בכ"ב תמוז – והרבי אמר לו (נרשם לפי סרט הקלטה – ב'שיחות קודש' תשכ"ה כרך ב' עמ' 230):

את ההתחלה יש לעשות קודם בין המצרים – לארוז מזוודה או אפילו מספר ממחטות!..

וכך סיפר הגה"ח ר' ארי' לייב קפלן (ז"ל) בראיון ל'כפר חב"ד' גליון 95 (ט"ו אייר ה'תשמ"ג) עמ' 10: בתוך הדברים גם אמר הרבי שליט"א שהוא קרא לי בט"ז תמוז [תשל"ג] כדי שאתחיל לארוז את החפצים עוד לפני י"ז תמוז.

– היתה זו ה'יחידות' ערב שליחותו לארץ-הקודש לייסד את קרית חב"ד בצפת ת"ו.

ושוב בי"ב תמוז תש"מ במהלך ההתוועדות אומר הרבי לאישיות תורנית נכבדת:



ענין, צריך להיזהר בזה ככל האפשרי עד קצה האחרון מלפגוע בכבודו של מי שהוא, ומלבד שידוע מרז"ל יתמו חטאים ולא חוטאים, הנה זה תועלת בהמלחמה ומקרב הנצחון של הענין שעליו מגינים ונלחמים, כיון שגם הצד השני רואה בעליל שאין כאן כוונה למעט בדמות אישים, אלא מתכוונים להאמת.."

פחות משנתיים לאחר-מכן מוצאים אנו התייחסות נוספת לנידון במכתב מכ"ו טבת תשט"ו ('אגרות-קודש' כרך יו"ד עמ' רסח): "וחילוק כללי בזה בין ביטויים חריפים.. הנאמרים בנוגע לדעות, לפרוגרמה [=מצעה] של מפלגה, או אפילו למפלגה עצמה - או כשדנים על-דבר פלוני ופלוני."

"דוגמא לדבר: פסק הרמב"ם (הלכות תשובה פרק ג' הלכה ז') האומר שהוא גוף ובעל תמונה הרי זה מין. ופשיטא שלא היה כותב, חסודשלוס, תואר זה על פלוני ופלוני שבימיו (ולפניו). ואדרבה ענה על שאלותיהם וכו'. ואין-כאן מקומו. ואם בנוגע לפסקי הרמב"ם כך כו'."

לא לתור אחרי גדולות ונפלאות

בש"פ בשלח י"ג שבט תשי"א (תורת מנחם כרך ב' עמ' 227) קבע הרבי: "הענין שלנו הוא - לא לרדוף דוקא אחר גדולות ונפלאות... מהי התועלת בגדולות ונפלאות... אם אינו מקיים את ציווי הקב"ה ע"י עבדיו הצדיקים..!?" ולהעיר שכן העיד כב' קדושת אדמו"ר מוהרי"צ על עצמו: "מיום עמדי על דעתי, בחרתי בברי על השמא, וארחות חיי בגורלי הטוב, הביאוני לידי כך, להיות פועל ועובד, לא לחשוב מחשבות ולהתעסק בנפלאות וגדולות, ועשי' לעילא."

"כדאי ונכון שהכנות - משמעותיות - לנסיעה, יחלו לפני כן, כדי שיודגש שהנסיעה התחילה לפני שבעה עשר בתמוז" (היכל מנחם כרך ב' עמ' ריד).

ונראה שמקור הנהגה זו ב"מעשה רב" של כב' קדושת אדמו"ר מוהרי"צ שמכיון שמסעו לארץ הקודש בשנת תרפ"ט החל ביום כ"ב תמוז ביקש לעשות התחלה להנסיעה לפני שבעה עשר בתמוז. לצורך כך נסע נסיעה מיוחדת אל מחוץ לעיר לפני י"ז בתמוז - מעדותו של הרה"ח ר' שניאור זלמן גורארי' (שנלוה אל הרבי באותה נסיעת-התחלה) - ספר 'בכל ביתי' עמ' 52.

בשנת תשל"ג ('שיחות-קודש' תשל"ג כרך ב' עמ' 111) אמר הרבי לתלמידים השלוחים לאוסטרליא:

כנהוג - וכפי שראו גם אצל רבותינו נשיאינו - כשבאים למקום מבקרים שם את המקומות הקדושים וכן את הרב.

יתכן וניתן להצביע על מעין מקור:

במערכת חגיגה ה, ב: רבי ורבי חייא הוו שקלי ואזלי באורחא כי מטי להווא מתא [=היו מהלכים בדרך משהגיעו להעיר] אמרי איכא צורבא מרבנן הכא [היש כאן תלמיד חכם] ניזילי וקביל אפי' [=נלך ונקבל פניו]. להבדיל בין "חטאים" ובין "חוטאים"

במכתבו מיום י"ב אייר תשי"ג ('אגרות-קודש' כרך ז' עמ' רמא"ב) כותב הרבי:

"... וכאן מקום אתי להערה כללית, אשר אף כי מכל אנ"ש ובפרט מעסקני הצבור שביניהם, דורשים תקיפות בעמדה חזקה - א שטארקען שטעל - להגן על התורה ומצוה בכלל וחסידות בפרט בכל מקום שהם. אבל תמיד בכל זמן ובכל מקום יש להבחין ולהבדיל בזה בין הענינים שכנגדם צריך להתקומם. ובין האנשים שעמהם צריכים להתנהג בדרכי נועם ודרכי שלום. היינו - אף במקום שמוכרח לחוות דיעה גלויה נגד איזה

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת לך-לך

ח' במרחשוון

בקריאת ההפטרה קרא הרבי "וקנני ה' יחליפו כוח" (ישעיה מ, לא) הצירי תחת הוא"ו².

יום שני

י' במרחשוון

תענית 'שני' קמא. בימינו אלה, אין נוהגים בתעניות בה"ב³, גם (ואדרבה - בעיקר) בחוגי

החסידים. כמוכן, הנוהגים להתענות - ימשיכו במנהגם הטוב, ואין להתיר להם אלא לצורך, כמו חולשת בריאות הגוף; אך חובת הכול היא להוסיף ב'ימי רצון' אלו בקו השמחה בגלוי, ב'פיקודי ה' ישראלים, משמחי לב'⁴.

יום חמישי

י"ג במרחשוון

תענית 'חמישי'.

* סוף זמן קידוש לבנה לכתחילה - כל ליל ש"ק, ט"ו במרחשוון⁵. וכיוון שמקפידים להימנע מלקדשה בש"ק⁶, יש לזכור לקדשה לפני-כן.

(1) כן הוא שם הפרשה בתורה-אור, תורת-חיים וכו', עד היום-יום ולקוטי-שיחות ועד בכלל.

(2) הרה"ח ר' יוסף-יצחק שיח' אופן והרה"ח ר' טוביה שיח' זילברשטרום (האחרון כתב הביתה כששמע זאת לראשונה מפי הרבי, כיוון שלמד לקרוא אחרת), כדעת האבן-עזרא שהביא המנחת-שי בתהילים לז,ט וכן הוא במסורה שבמקראות גדולות שלו ושלנו, וכן נדפס בחומש 'תורה תמימה' שממנו קרא הרבי את ההפטרות. ולא כדעת הרד"ק והמנחת-שי עצמו, וכנדפס בחומש היידנהיים, בתנ"ך קורן, בתנ"ך ברויאר (שממנו נעתק 'ספר ההפטרות - חב"ד', הוצאת קה"ת תשנ"ה) ובתיקון 'איש מצליח', שהצירי תחת היו"ד וקוראים 'וקנני'. זאת למרות שלדעת הראב"ע והמסורה הנ"ל הרי בתהילים שם צריך לומר "וקנני", ולמעשה בכל ספרי התהילים, גם בתהילים 'אוהל יוסף יצחק' שלנו, נדפס "וקנני", אם-כי לא ידוע איך קרא הרבי שם.

(3) למרות שהעניין נפסק בשו"ע הבי"ו בשו"ע אדמור"ר הזקן (בסימן מיוחד, או"ח סי' תצב), וסיבתו: 'לפי שחוששין שמא מתוך משתה ושמחת המועד באו לידי עבירה'. ולפני כמאה שנה התרעם הגרמ"ע גרוזונסקי ז"ל בוילנא על רב גדול "שהנהיג כמה קולות

בסדר דבה"ב ויו"כ קטן...". (ראה מבוא לקונטרס ומעין עמ' 25).
(4) 'התוועדות' תשמ"ח ח"ג עמ' 258 ואילך, וראה שם ביאור טעמו של דבר - אם כי הרבי נשיא דורנו בעצמו הקפיד להתענות בתעניות אלו.

(5) ובדיעבד ע"פ החתם סופר, עד סוף הלילה דמוצאי ש"ק זו.
(6) רמ"א סי' תכו ס"ב. הטעמים נלקטו בס' 'קידוש לבנה - אוצר הלכות ומנהגים' פ"ו הערה א. הקפדת רבותינו בזה, ברשימת הגר"י לנדא ז"ל שנדפסה ב'כפר חב"ד', גיליון 986 עמ' 35.



פקודת יום

שליחות - לטובתך ולהנאתך

הרבי הנשיא שלה שלוחים, ושולח גם עכשיו, ודורש שיהיה "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך", אם בגשמיים או ברוחניים, כהפירוש בזה, שצריך "לצאת" מכל רצונותיו ("ארצך"), הרגליו הטבעיים ("מולדתך"), ומהענינים שכאו בסבת החינוך ("בית אביך").

ישנם כאלה שקשה לפעול ואת אצלם. - סוף-כל-סוף יצייתו כולם, שהרי "לא ידה ממנו נרח", אבל בינתיים, כשדורשים מהם "לך מארצך גו", הנה לכל לראש מתחילים לחשוב מה יהי לו מזה - אם זה "להנאתך ולטובתך" או להיפך ח"ו. ועל זה היא ההוראה מפירוש רש"י הנ"ל, שיש לעשות בקבלת עול, ואז מביא הדבר שיחי "להנאתך ולטובתך" (פירוש רש"י בראשית י"ב, א).

ואת זה דורשים מכל אחד, שיהי "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך", "לצאת" מכל התגבלות. ואפילו אלו הסבורים שהם נמצאים בחבלית העליון, וה"ארץ", "מולדת", "בית אביך" הם בקדושה, וא"כ מדוע צריכים הם "לצאת" מזה? ... ואעפ"כ נאמר על זה "לך גו", ש"צא" מכל הענינים שלו.

ובשעה שהוא מקיים את הציווי, ובדרך קבלת עול, הרי זה נעשה "להנאתך ולטובתך", ונמשך למטה בטוב הנראה והנגלה.

(מהתועדות ש"פ לך-לך, י"א מרחשון ה'תשכ"ה; תורת מנחם - סרך מא, עמ' 213)

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל נפין שיחי

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש